Kulturutskottets betänkande

1982/83:12

om förvaltningen av vissa donationsmedel

Motionsyrkande

I motion 1981/82:1772 av Tore Nilsson (m) yrkas att riksdagen hos regeringen begär en utredning rörande förvaltningen av de för Tessininstitutets verksamhet avsedda donationsmedlen.

Vissa uppgifter om Tessininstitutet och Tessinsällskapet, m. m.

Tessininstitutet (Institut Tessin) i Paris bildades år 1933 på initiativ av Gunnar W. Lundberg. Institutets uppgift skulle vara att verka för stärkandet av förbindelserna mellan svenskt och franskt kultur- och konstliv, särskilt när det gäller konsthistorisk forskning. År 1937 bildades Tessinsällskapet, som är en ideell förening. Sällskapet skulle ha den dubbla uppgiften att förvalta Tessininstitutet och att vara stödförening för detta. År 1963 fastställde Kungl. Maj:t med anledning av ett förslag från Tessinsällskapet stadgar för Tessininstitutet. Stadgarna innebar att ledningen för Tessininstitutet flyttades från Tessinsällskapet till en särskild institutionsstyrelse. Tessinsällskapet avsåg att leva kvar som en stödförening åt den nya stiftelsen Tessininstitutet. Av ledamöterna i institutets styrelse var två självskrivna. Två utsågs av Kungl. Maj:t och två av de övriga ledamöterna gemensamt.

År 1965 köpte svenska staten den fastighet i Paris som nu är svenska kulturhuset (Hôtel de Marle). Fastigheten skulle användas för ändamål som syftar till att främja de kulturella förbindelserna mellan svenskt och franskt kulturliv, bl. a. för Tessininstitutet.

Sedan provisoriska bestämmelser gällt för verksamheten i svenska kulturhuset under några år, togs frågan om den framtida verksamheten upp i statsverkspropositionen 1971 (i här aktuellt avseende främst bil. 10, s. 413). Ställningstaganden i propositionen ledde till att fastigheten inordnades under Svenska institutet. För verksamheten i kulturhuset skulle finnas en av Svenska institutets styrelse tillsatt referensgrupp bestående av tio ledamöter av vilka två skulle utses efter förslag av Tessininstitutet.

Tessininstitutets huvuduppgift skulle vara att behålla ansvaret för sina konstsamlingar. Vad som i övrigt dittills åvilat institutet borde i huvudsak ankomma på ledningen för kulturhuset. Av institutets boksamlingar skulle endast vissa delar vara tillgängliga i kulturhuset.

Som en följd av de redovisade ställningstagandena till verksamheten vid svenska kulturhuset i Paris utfärdade Kungl. Maj:t den 4 juni 1971

bestämmelser angående kulturhuset. Vidare ändrades stadgarna för Tessininstitutet, bl. a. på det sättet att det i styrelsen skulle ingå endast tre ledamöter. Chefen för Nationalmuseum skulle vara styrelsens ordförande, och de två övriga ledamöterna skulle utses av Kungl. Maj:t.

De nämnda bestämmelserna och stadgarna redovisas utförligare i betänkandet KrU 1981/82:4.

I en skrivelse till utbildningsdepartementet förra året hemställde styrelsen för Tessininstitutet att institutets samlingar skulle inordnas under statens konstmuseers ansvar. Den löpande skötseln av samlingarna borde åläggas tjänstemän vid kulturhuset. Institutets styrelse skulle ersättas av en person som knyts till referensgruppen för kulturhuset med uppgift att särskilt tillvarata samlingarnas intressen. Efter förslag i 1982 års budgetproposition (bil. 12 s. 633) har riksdagen godkänt att en förenkling av administrationen av Tessininstitutet genomförs (KrU 1981/82:16, rskr 1981/82:145).

Den 30 juni 1982 har regeringen som en följd av beslutet utfärdat ändringar av bestämmelserna för svenska kulturhuset i Paris. Ändringarna innebär bl. a. att statens konstmuseer skall ansvara för Tessininstitutets samlingar enligt särskilda föreskrifter utfärdade av regeringen. Vidare har regeringen den 30 september fastställt ändrade stadgar för Tessininstitutet. Ändringarna innebär bl. a. att vad som sägs om styrelsen skall gälla chefen för statens konstmuseer eller den som denne förordnar i sitt ställe.

Tessinsällskapet förvaltar olika fonder, nämligen dels J. S. Löfgrens donationsfond, dels den s. k. Marseillefonden. År 1964 överfördes förvaltningen av en annan fond, Publikationsfonden, från sällskapet till Tessininstitutet.

Regeringen prövade förra året (1981-04-02, utbildningsdep.) ett ärende, vari en person framfört vissa klagomål beträffande Tessinsällskapet samt hemställt att regeringen vidtar åtgärder för att överföra donationsmedlen för Tessininstitutet till förvaltning av institutets styrelse. Efter remissbehandling av ärendet lämnade regeringen vad i ärendet anförts och yrkats utan åtgärd.

I yttrande i ärendet anförde Tessininstitutet att syftet med Marseillefonden och J. S. Löfgrens donationsfond stämmer väl överens med Tessinsällskapets stadgeenliga uppgifter. Sällskapet borde därför förvalta fonderna även i fortsättningen. Enligt Tessininstitutets mening var det lämpligt att Publikationsfonden överfördes till Tessinsällskapet, om Tessininstitutets samlingar infogades i statens konstmuseers.

Utskottet

År 1933 grundades Tessininstitutet i Paris. Institutets uppgift skulle vara att verka för stärkandet av förbindelserna mellan franskt kultur- och konstliv, särskilt när det gäller konsthistorisk forskning.

Det år 1937 bildade Tessinsällskapet skulle ha den dubbla uppgiften att

förvalta Tessininstitutet och att vara stödförening för detta. På initiativ av Tessinsällskapet fastställde Kungl. Maj:t år 1963 stadgar för Tessininstitutet. Ledningen för Tessininstitutet flyttades till en särskild styrelse.

Sällskapet fungerar fortfarande som en stödförening för Tessininstitutet. Som framgår av den i det föregående lämnade beskrivningen har vissa förändringar i fråga om Tessininstitutet och dess förvaltning beslutats dels år 1971, dels i år.

I motionen anförs att betydande donationer gjorts under åren för Tessininstitutets verksamhet. Enligt motionären skulle donationsmedlen rätteligen ha överförts till förvaltning av Tessininstitutets styrelse, då sällskapets styrelse år 1963 upphörde att vara styrelse för Tessininstitutet. Så skedde dock inte. Motionären anser att de för Tessininstitutets verksamhet avsedda donationsmedlen snarast bör överföras till förvaltning av Tessininstitutets styrelse eller den som handhar förvaltningen av Tessininstitutets medel.

Utskottet vill framhålla att Tessinsällskapet är en ideell förening och att det inte ankommer på riksdagen att ta initiativ till en utredning rörande verksamheten inom en sådan förening. Det ankommer inte heller på riksdagen att pröva frågan om överförande av förvaltningen av donationsmedel från en ideell förening till annat rättssubjekt. I sammanhanget kan nämnas att regeringen förra året lämnat utan åtgärd en skrivelse som hade till syfte att förvaltningen av de i motionen åsyftade donationsmedlen skulle överföras till Tessininstitutet.

Under hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1981/82:1772.

Stockholm den 25 november 1982

På kulturutskottets vägnar
BRITT MOGÅRD

Närvarande: Britt Mogård (m), Ing-Marie Hansson (s), Karl-Eric Norrby (c), Tore Nilsson (m), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Lars Ahlmark (m), Berit Oscarsson (s), Gunnar Thollander (s), Jan-Erik Wikström (fp), Eva Hjelmström (vpk), Mona Sahlin (s), Anders Nilsson (s), Stina Gustavsson (c) och Lars Hjertén (m).

GOTAB 73041 Stockholm 1982